

Angolyók a tenger fenekén

Contributed by lakosm
2004. October 20. Wednesday 19:37

There are no translations available
1588-ban a tengerfenék eleme addigi legnagyobb, legerősebb flottája szenvedett vereséget az angol partoknál. A korszakot az utolsó kort egyaránt foglalkoztatta a rejtély: miért vallott csőfos kudarcot a Nagy Armada?

Erzsébet angol királynő fűminisztere párttal a Nagy Armada veresége után ironikus pamfletet adott ki. A rejtély egy jezsuita levelét tartalmazza, aki a párizsi spanyol követnek sorol fel a vereség miatt. Ilyen véget ért a Győzhetetlen Armada? - zárja győszos levelét az állatlagos szerzetes. Az -rész nyomán ragadt az Armadán az ekkor már groteszk hatással "győzhetetlen" jelző, amelyet pedig a spanyolok sohasem használtak flottájuk jellemzősége. Egy-két hónappal később nagyobb pamfletet írt az Európa. A protestáns szerzők szerint Isten fűt a spanyol hajóhadra, hogy bizonyítsák a delfin és kegyetlen párttal szemben az igaz protestáns fél mellett.

Az Armada roncsai

A tengerfenék szeknek persze nem ezek a maradványok szolgált forrásként. Rengeteg irat maradt a spanyol flotta után: ismerjük a zsoldlistákat, a parancsnokok leveleit, jelentéseit és a behajózott elem jegyzőkeit. Egyes kapitányok azt is feljegyezték, hogy hajójuk melyik nap hány lóórát adott le. Ennek ellenére sok homályos részlet csak korunk segéd tudomány, a véz alatti részlet kutatásai nyomán vált ismertté. Az Armada hajói közül nyolcra maradt a roncsait. A San Juan de Sicilia sekély vizeken szállt el, ezért már századok óta kincskeresők kutattak roncsait. Kincset nem találtak, a hajó maradványait viszont sikerült teljesen felfedezni. A máris meg talált hajó maradványon merült a véz alatti, -gy ezekre csak a felmérésben akadtak rá. A tengerfenék -rész szeren ezek a Nagy Armadát alkotó katonák hajópusok közt: akad közöttük sok győztes zászlóshajó, századok balti-tengeri karakk, utánpótlás, illetve csapatszálló kereskedelmi hajó, valamint a vitorlás és gály kombinációjú baltai itrehozott galeassa is. A baltai hajók megállapításai jól összevethető a levéltárakban őrzött dokumentumokkal.

A 16. század legnagyobb hadi eseményében spanyol részről 130 hajó és mintegy 30 ezer ember, angol zászló alatt majdnem 200 hajó, viszont csak feleannyi ember vett részt. Ennek oka volt: egyrészt az angolok hajói sokkal kisebbek voltak, másrészt a spanyol flotta hajói a matrásokon és evezősökkel igen sok katona is tartózkodott, akik az angol hajók elfoglalásában és az angliai partraszállásban jelentős szerepet.

Főstbe ment terv

Az Armada 1588. július 21-én indult fel Angliára. Ezzel egyidejűleg II. Fülöp mintegy 17 ezer fűlogatott katonája, a spanyol sereg százezer fűllt útra spanyol Flandriában, alig 80 kilométernyire az angol partoktól. Parancsnokuk a kor egyik legkiválóbb hadvezére, Fülöp unokatestvére: Farnese pártmai herceg volt. Serege olyan hajókkal rendelkezett, amelyek csak a katonák Angliába szállására voltak alkalmasak, és teljesen védtelenek lettek volna mindenféle támadással szemben. A terv szerint ezért a szállóhajókat az Armada fedezte volna a tengeren. Ha a felmérés spanyol gyalogság útját Angliába, semmi sem állta volna meg Londonig.

II. Fülöp, a terv értelmi szerzője, csatáért a tenger felől távol, Spanyolországra kitért. Őt bezárkózott hivatalnokok letöltötték az udvarba jűvekkel szemben, hanem beadványok és vézlevelek útján árintkelték. Aztán hiába gűnyedt napi nyolc-kilenc órát a részasztala felé, elgőgőssé vált a terv országra gondjait. Elméleti volt, és ez meg is állt a terven. Farnese herceg figyelmeztette is a kivelezés útján nehézségeire, ám a király nem hagyta befolyásolni magát.

A terv az Armada és a flandriai sereg összehangolt hadmozgásait ért. A király őgy köpzelte el, hogy miközben az Armada a csatornában legyűzi, de legalábbis tartja az angolokat, addig Farnese gyalogsága hajóba száll, majd a közt flotta egyesül, és Angliára indul. A Flandriában bevetésre kösz gyalogságnak ugyanazon a napon kellett volna beszállni a baltai tengerbe, amelyen az Armada partközébe állt. A százk hajóiban ugyanis nem lehetett napokig várakozni, a flotta megérkezésekor viszont már kös lett volna megkezdeni a beszállást. Azonban a kritikus napokban az Armada admirálisa és Farnese nem tudtak árintkezésebe lépni. Futárakat elfogták, ezért könytelenek voltak a cselekedni, hogy tudják volna, mit csinál a máris. A terv -gy kudarcot vallott: a százrafűldi sereg meg nem állt köszeren amikor az Armada megjelent a flandriai homokzátonyoknál. A hatalmas flotta feszült várakozásba kezdett.

Lángol a kösért a hajó. Az angolok már 1585 óta szállókat a spanyol támadásra, Erzsébet ugyanis akkor kött a szűvettségét felülre. A század nometalfűldi alatt állt. Amikor pedig az angolok "tűndő királynője" a katolikus királynő, Stuart Mária fejét is leütötte, a spanyol uralkodónak már állgyet sem kellett keresnie egy Angliával szembeni akcióra. Az eretnekek elleni állalkozáshoz a párt is csatlakozott, felülre pánzsegőlyt, Farnese hercegnek gazdagon adószá-tett kardot küldött. V. Piusz udvarbaltá azonban kiszűrogtak a terv részletei. Colonna

